

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

שיחת

כבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

מוצש"ק פ' בא, יו"ד שבט, ה'תש"ל

יו"ל לש"פ חוקת, אדר"ח תמוז, ה'תשע"ד

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים וארבע לבריאה

שנת השבעים להסתלקות-הילולא של כ"ק הרלוי"צ ז"ל

פתח דבר

לקראת ש"פ חוקת, אדר"ח תמוז הבעל"ט — הננו מוציאים לאור חלק מהתוועדות מוצש"ק פ' בא, יו"ד שבט ה'תש"ל (עשרים שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר ולהסתלקות-הילולא של כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ), הנחה בלתי מוגה.

*

בתור הוספה — רשימה בכי"ק אדמו"ר מאלו שכובדו בפסוקי "אתה הראת" בעת סיום ספר תורה של משיח, ט' שבט תש"ל.

*

ויה"ר שנזכה תיכף ומיד ממש לקיום היעוד "הקיצו ורננו גו'", ומלכנו נשיאנו בראשם, וישמיענו נפלאות מתורתו, "תורה חדשה מאתי תצא".

ועד הנחות בלה"ק

יום הבהיר כ"ח סיון, ה'תשע"ד
שנת השבעים להסתלקות-הילולא של כ"ק הרלו"צ ז"ל
ברוקלין, נ"י.

©

Published and Copyright 2014 by
LAHAK HANOCHOS INC.

788 Eastern Parkway Suite #408 Brooklyn, New York 11213

Tel. (718) 604-2610

info@lahak.org • <http://www.lahak.org>

The Kehot Logo is a trademark of Merkos L'inyonei Chinuch, Inc.

5774 • 2014

Printed in the United States of America

נדפס באדיבות דפוס

The PrintHouse

538 Johnson Ave. Brooklyn N.Y. 11237

(718) 628-6700

נסדר והוכן לדפוס

על ידי חיים שאול בן חנה

בדפוס „ועד הנחות בלה"ק"

(718) 604-2610

נדפס בסיוע ולזכות בנימין בן חדוה ומשפחת פדרמן ולזכות אמם חדוה בת לאה רייזל

בס"ד. חלק משיחת מוצאי ש"ק פ' בא, יו"ד שבט, ה'תש"ל.

בלתי מוגה

כד. דובר לעיל (ס"ו) אודות דברי בעל ההילולא בהנוגע להס"ת, שיש בכחו לצוות על כתיבת וסיום הס"ת בעצמו, אלא שרצונו לזכות את כל ישראל, שתהי' הס"ת של כאו"א מישראל ושל כלל ישראל — שזהו סדר ההנהגה ד"טוב עין הוא יבורך כי נתן מלחמו לדל"י, כמ"ש בנוגע ליוסף², ש"הוא גו' המשביר גו' לכל עם הארץ"³, והרי "שמא מילתא הוא".

ובכן: סדר זה הי' אצל בעל ההילולא בנוגע לכל הענינים, גם בנוגע לענינים שפעל מתוך מס"נ — שעיי"ז שפעל התחלת הענין [ש"כל התחלות קשות"⁵ אפילו בענינים של מס"נ, ועאכו"כ כשיש צורך להשתמש במס"נ עבור שאר הענינים], סלל את הדרך לפנינו [באופן ש"חליינו הוא נשא . . והוא מחולל מפשענו", כמבואר בארוכה בנבואת ישעי"ה]⁶, שמכאן ולהבא נוכל להמשיך בענינים שהתחיל, מתוך הרחבה ומתוך הרווחה, ולעסוק בהם גם מתוך מס"נ, אבל באופן שיוצאים י"ח במסירת הרצון, ללא צורך במס"נ כפשוטו, כיון שנמצאים במעמד ומצב של רווחה והרחבה, ללא רדיפות וגזירות, ואדרבה: הקב"ה עשה שתהי' העבודה קלה יותר, שכן, על כל צעד ושעל ("וואו נא'ר מ'גיט זיך אַ קער"), על כל ענין ופרט בנוגע ליהדות, תורה ומצוות, הפצת התורה והפצת היהדות, הנה מיד "חכם יתקרי" ו"רבי יתקרי".

כה. ובהקדמה — שגם עתה, שהעבודה היא קלה יותר, כיון שרואה מתן שכרה בצדה ש"חכם יתקרי" ו"רבי יתקרי", עדיין יש צורך במסירת הרצון:

כיון שהיצה"ר רואה שלא נותנים לו לעבוד... נפל על "המצאה", שיש אפשרות ש"חכם יתקרי" ו"רבי יתקרי" גם עבור ענינים הפכיים מתומ"צ, ואדרבה: עבור הענינים הפכיים "חכם יתקרי" במספר גדול יותר של "עיתונים" מאשר עבור עניני יהדות, ועד"ז "רבי יתקרי" (אם

אג"ק ח"א ס"ע רפח ואילך. לקו"ש ח"ו ס"ע 35 ואילך. וש"נ.
5) מכילתא ופרש"י יתרו יט, ה.
6) נג, ד"ה.

1) משלי כב, ט. וראה נדרים לח, א.
2) זח"ג קל, ב.
3) מקץ מב, ו.
4) ראה ברכות ז, ב. יומא פג, ב. זהר ח"א
ו, סע"א. ח"ב קעט, סע"ב. ועוד. וראה גם

זה ראבב"י עם שני ביי"תין (Rabbi) או עם ביי"ת אחד) — אם לא "רב" מצד הקדושה, יהי זה באופן ד"יש לי רב" שאמר אחי יעקב...

ולכן יש צורך שיהי' לו עכ"פ התוקף להבטיח שהענין ד"חכם יתקרי" ו"רבי יתקרי" יהי' אצלו רק בעניני קדושה;

מוותרים לו ("מגיט אים נאך") למלא רצון נפש הבהמית ונפש הטבעית ש"חכם יתקרי" ו"רבי יתקרי", אבל עליו להשתמש בזה רק בעניני קדושה, ולהסתפק ב"שלא לשמה" שבנטק התומ"צ, כדברי הגמרא⁹ ש"יעסוק אדם בתורה ומצוות אע"פ שלא לשמה" [ובהקדמת תיבת "לעולם יעסוק כו' שלא לשמה"], היינו, שיתחיל לעסוק בזה כדי לקבל את התוארים "חכם" ו"רבי", ואח"כ יקבל שכר — אף שאינו מצפה לזה כלל... — ש"מתוך שלא לשמה בא לשמה".

וכפירוש החסידות¹⁰ בדיוק הלשון "מתוך שלא לשמה" — ש"שלא לשמה" של יהודי יש לו "תוך" (פנימיות), וה"תוך" של ה"שלא לשמה" הוא — "לשמה".

— אינו-יהודי, כש"תוהה על הראשונות", אזי מתחרט על כל הענין; אבל יהודי, גם כש"תוהה על הראשונות", נשאר בידו הענין שעשה בפועל, ומצד הפנימיות, הרי גם ב"שלא לשמה" ישנו ה"תוך" ד"לשמה". וכידוע פס"ד הרמב"ם¹⁰ בנוגע להלכה למעשה, שאפילו יהודי כזה שגם ע"י הכח של "בית-דין" של ישראל, "שופטים ושוטרים", אי אפשר לפעול עליו ענין ע"פ תורה, ועד שיש צורך בכפי' ע"י עכו"ם — הנה בתוכו (בפנימיותו) רצונו לקיים רצון הבורא.

וכיון ש"שלא לשמה" יש בו "תוך", ו"תוך" הוא "לשמה" — הרי מובן, ש"מתוך שלא לשמה בא לשמה", היינו, שהענין ד"לשמה" יהי' לא רק בה"תוך" של ה"שלא לשמה", אלא יבוא בגילוי.

ולכן אמרו "לעולם יעסוק אדם בתומ"צ אע"פ שלא לשמה": לכל-הפחות תהי' עבודתך באופן שישנה חיצוניות העשי', ומצד פנימיות הרצון הרי זה נחשב ע"פ דין שזהו "רצונו", כאילו עושה זאת בפנימיות ותוכיות נפשו. והיינו, לפי שהעבודה "שלא לשמה" היא קלה יותר, כיון שישנו "מתן שכרה בצדה" בענינים צדדיים, שאינם עניני תומ"צ.

אבל גם בשביל זה יש צורך ב"מסירת הרצון" — ה"תנועה" ו"הזזה" הראשונה, לזוז ממקומו ולרצות לגשת לענין של יהדות והפצת

(9) ראה לקו"ש ח"כ ע' 50 ואילך. וש"נ.

(10) הלי גירושין ספ"ב.

(7) וישלח לג, ט.

(8) פסחים נ, ב. וש"נ.

היהדות, לענין של תורה והפצת התורה ומצוותי, עי"ז שלרע קטן בהתחלה בלבד ימסור את רצונו ויביט לצד ימין — "לב חכם לימינו"¹¹, ואז יתחיל לעסוק בתומ"צ עכ"פ שלא לשמה (שהרי חיים אנו בתקופה שבה יכולים לפעול באופן כזה בהצלחה גדולה); וכיון שהקב"ה רוצה שיהודי יהי בשלימות, כביכול כמו השלימות של הקב"ה — ישנה גם ההבטחה "שמתוך שלא לשמה בא לשמה".

כו. ובכן: זו היתה דרכו של בעל ההילולא בכל פעולותיו — שבזמנו ובמקומו לא היתה דרך אחרת לעסוק בהם אלא ע"י מס"נ בפועל — ש"נתן מלחמו לדל": "לחם" זה שעליו התייגע ע"י חרישה וזריעה, וכל שאר ל"ט מלאכות ד"סידורא דפת"¹², עד שנעשה "פת" ו"לחם" — נותנו ל"דל" כפי שהוא באופן של "לחם", ללא צורך בחרישה וזריעה וכל "סידורא דפת", שיהי אצלו מן המוכן; אבל עדיין צריך הלה ליטול אל הלחם, לברך עליו ולאכלו, וזאת, לא יכול משהו אחר לעשות עבורו. וליתר דיוק — יש כאן דבר פלא: אפילו הברכה — יכול משהו אחר לברך עבורו ולהוציאו י"ח, אבל בנוגע לאכילה — אומרת התורה שלא שייך שמישהו אחר יאכל והוא יהי שבע... הוא בעצמו צריך לכל-הפחות לאכול!...

עושים עבורו את כל הענינים: נותנים לו לחם מוכן, וגם מברכים עבורו, אבל האכילה בפועל — עליו לעשות בעצמו.

ועד"ז בנוגע לאכילה רוחנית — "לכו לחמו בלחמי"¹³, שני עניני "לחם", תושב"כ ותושבע"פ, או נגלה דתורה ופנימיות התורה¹⁴, ולאח"ז גם קיום המצוות, שהרי "גדול לימוד שמביא לידי מעשה"¹⁵.

וכאמור, העיקר היא האכילה בפועל, ואפילו לא הברכה, "ברכו בתורה תחילה"¹⁶, וכן ברכת המצוות — שהרי איתא בספרי¹⁷ שהמאבד סלע ומצאה עני ועל ידה החי נפשו ונפשות בני ביתו, קיים מצות צדקה, ובמקרה זה בודאי לא ברך ברכת המצוות... לא אמר "לשם יחוד", ולא טבל תחילה במקוה... ולא זו בלבד שזוהי מצוה שנעשית שלא לשמה, אלא אדרבה: הוא מצטער שאיבד את הסלע, ואעפ"כ, כיון שהי' המעשה בפועל — עי"ז שהקב"ה הזמין בהשגחה פרטית את מציאת הסלע לעני שזקוק לכך — הרי זה נחשב לו למצות צדקה, ש"שקולה כנגד כל המצוות"¹⁸.

15) קידושין מ, ב. וש"נ.

16) נדרים פא, א. וש"נ.

17) תצא כד, יט.

18) ב"ב ט, א. וראה תניא פל"ז (מח, ב).

11) קהלת יו"ד, ב.

12) שבת עד, רע"ב.

13) משלי ט, ה.

14) ראה בהנסמן בלקו"ש חל"ב ע' 137.

וזוהי ההוראה הכללית בנוגע למעשה בפועל מהנהגת בעל ההילולא באופן ש"נתן מלחמו לדל" — שצריך להמשיך בזה ע"י ההליכה בדרכיו ובאורחותיו אשר הורנו באופן ד"נצח סלה ועד".

וכל זה — מתוך ידיעה שקרב זמן קץ גלותנו, וכפתגם הידוע של בעל ההילולא¹⁹, שנשאר לסיים "פכים קטנים", ולאח"ז הולכים לקבל פני משיח צדקנו, "ותלמודו בידו"²⁰ — "לחמו בלחמי", תושב"כ ותושבע"פ, נגלה דתורה ופנימיות התורה — תורת החסידות, באופן ד"יפוצו מעינותיך חוצה", שעי"ז "קאתי מר" דא מלכא משיחא²¹, בחסד וברחמים, ובטוב הנראה והנגלה,

והולכים לקבל פניו "על צבאותם" (כמ"ש בפרשת השבוע²²), ולא רק "צבאותם" סתם, אלא כפי שנעשים "צבאות הוי"²³, צבא ישראל, "בנערינו ובזקנינו גר' בכנינו ובכנותינו בצאננו ובבקרנו"²⁴, והולכים קוממיות לארצנו, ובאופן שאף א' לא ישאר בגלות, כפי שהי' ביצי"מ, שכל בני יצאו משם, "וינצלו את מצרים"²⁵, שלקחו עמהם את כל ניצוצות קדושה, וכן תהי' לנו בעגלא דידן ובקרוב ממש, ובחסד וברחמים, ו"שמחת עולם על ראשם"²⁶.

* * *

כז. הענינים האמורים לעיל הם בנוגע לפעולתו של בעל ההילולא, ובנוגע לנתינת-כח שיוכלו להתנהג בדרכיו, במשך חיים חיתו בעלמא דין; ונוסף לזה, ישנו גם המעמד ומצב שלאחרי ההסתלקות, שאודותיו מדבר רבינו הזקן באגרת הקודש סימן ז"ך וביאורו.

ובהקדמה — שבודאי לא עזב צאן מרעיתו ח"ו, אלא ממשיך למלא תפקידו ושליחותו, כדברי הגמרא במסכת סוטה²⁷, בנוגע לרועה נאמן הראשון של ישראל: "מה להלן עומד ומשמש אף כאן עומד ומשמש" (במרום²⁸), והיינו, שאפילו לאחרי הסתלקותו עומד משה ומשמש להגן על ישראל,

ולא רק על צדיקים גמורים, חסידים גדולים, או אפילו על בינונים,

(19) ראה גם תו"מ ח"נ ס"ע 184. וש"נ.

(20) פסחים נ, א. וש"נ.

(21) אגה"ק דהבעש"ט (כש"ט בתחלתו.

(22) ובכ"מ).

(23) זח"א קלג, א. וראה הקדמת הרמב"ם

(24) יג, סע"ב.

(25) שם יב, נא.

(26) שם, מא.

(27) זח"א קלג, א. וראה הקדמת הרמב"ם

(28) לפיהמ"ש בתחלתה (ד"ה דע כי כל).

אלא כמובן מהמשך דברי הגמרא²⁷: "ויקבור אותו .. מול בית פעור²⁹ .. מפני מה נקבר משה אצל בית פעור, כדי לכפר על מעשה פעור", וכמבואר בתוס', ש"בכל שנה ושנה .. באותו פרק (שחטאו ישראל) בית פעור עולה למעלה כדי לקטרג ולהזכיר עון, וכשהוא רואה קברו של משה חוזר ושוקע, שמשה רבינו שקעו כו", והיינו, שאפילו כשמדובר אודות אלו שהיתה להם שייכות ל"פעור" [ע"ז בזוי, שאין לה מקום אפילו בשכלו של גוי, כמסופר בגמרא³⁰ אודות גוי' שהיתה יכולה להביין את כל עניני ע"ז, מלבד הע"ז של "בעל פעור"], ובאופן שעדיין "לא הטהרנו ממנו"³¹ — עומד משה ומשמש במרום להגן גם עליהם, שלא זו בלבד שלא יזיק להם, אלא שיהי' "חוזר ושוקע".

ועאכו"כ עתה, כמבואר בספרים³² שקליפת ע"ז בטלה לפני זמן רב, ולכן בטלו גם כל שאר הענינים הקשורים בזה (ורק בגלל שישנה מציאות העולם בכל הפרטים, יש באיזו פינה נדחת גם קליפה זו), ועיקר הביירוים הם בשאר הענינים, כך, שהעבודה היא בנקל יותר — הרי בודאי ש"עומד ומשמש במרום", להמשיך כל טוב למטה מעשרה טפחים, עד לכל טוב גשמי. ולכל לראש — מתחיל כל ענין מהתורה, ש"היא חיינו ואורך ימינו" — לא רק חיים בעוה"ב, אלא חיים כפשוטם, כמובן מהמענה של ר"ע על השאלה היתכן שמעמיד את עצמו בסכנה ועוסק בתורה בניגוד לגזירת המלכות: "משל .. לשועל שהי' מהלך על גב הנהר וראה דגים .. ומה במקום חיותנו אנו מתיראין, במקום מיתתנו עאכו"כ, אף אנחנו, עכשיו שאנו יושבים ועוסקים בתורה שכתוב בה כי הוא חיין ואורך ימין כך, אם אנו הולכים ומבטלים ממנה עאכו"כ³³, שמזה מובן, שהתורה נותנת חיים גשמיים (אלא שלאח"ז צ"ל גם ה"קמח" שבא ע"י התורה — "אם אין תורה אין קמח"³⁴).

ולכן מבאר רבינו הזקן באגרת הקודש האמורה (סימן ז"ך וביאורו), שלאחרי ההסתלקות, יכולים לקבל תורה, הארות והשפעות רוחניות מהצדיק — שחיינו אינם חיים בשריים, אלא חיים רוחניים, אמונה יראה ואהבה (ככל פרטי הראיות וההכחות שמביא על זה) — באופן נעלה יותר מכמו בשעה שהיתה נשמת הצדיק בגופו, שאז היו יכולים לקבל רק ע"י הגוף וההגבלות של נפש ורוח כו', משא"כ לאחרי ההסתלקות יכולים לקבל ללא מדידות והגבלות.

ה, סע"ד ואילך. ובכ"מ.

33) ברכות סא, ב.

34) אבות פ"ג מ"ז.

29) ברכה לד, ו.

30) סנהדרין סד, א.

31) יהושע כב, יז.

32) ראה לקו"ת ואתחנן ד, סע"ג ואילך.

כח. ונוסף על הענין האמור שמתחיל מרגע ההסתלקות — ישנו ענין נוסף כעבור עשרים שנה (כדלקמן).

וע"פ האמור כמ"פ³⁵, שכל ענין בפנימיות ונסתר דתורה, יש לו רמז או אפילו הוראה ברורה בנגלה דתורה — מצינו ענין מיוחד בנוגע לעשרים שנה אצל שמשון, שהי' מהשופטים בישראל (כדלקמן סכ"ט).

ובהקדמה — שבין השופטים שהיו המוציאים ומביאים של כל ישראל, כמ"ש³⁶ "שופטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך", להבדיל "בין דם לדם בין דין לדין גו' דברי ריבות בשעריך"³⁷ — היו כו"כ דרגות ועינים, אבל ישנו שופט אחד ששמו "שמשון", ואיתא בגמרא במסכת סוטה³⁸ ש"על שמו של הקב"ה נקרא, שנאמר³⁹ כי שמש ומגן ה' אלקים". והענין בזה:

המשמעות של קריאת השם היא — שזהו הענין שכל העולם כולו ראה בו, ולכן נקרא בשם זה. וכיון שנקרא על שמו של הקב"ה, ו"שמא היא מילתא"⁴⁰ — הרי מובן שהסיבה לכך היא מפני שענינו הי' להמשיך ולגלות את שמו של הקב"ה בכל מקום.

ובעצם הרי זה תפקידו של כל שופט, אלא, שיש שופטים שכל העולם ראה אצלם מעלות שונות — אדם גדול, מנהיג גדול ושופט גדול, שעושה כל עניני צדק ויושר וכו' (ועל שם זה נקראו בשמות שונים), אבל אין זה באופן שאין דרך אחרת לקרותו בגלוי מלבד "על שמו של הקב"ה"; כדי להגיע למסקנא זו, יש צורך לחשוב ולהתבונן מדוע מתנהג ופוסק באופן כן. וכפי שמצינו אפילו בנוגע לשלמה, עליו נאמר⁴⁰ "וישב על כסא הוי'", שע"י המשפט של שתי הנשים, "ראו כי חכמת אלקים בקרבו"⁴¹. אבל שמשון — "על שמו של הקב"ה נקרא": כל מי שראה אותו, יהודי, או להבדיל פלשתי, קראו "שמשון", על שמו של הקב"ה — "שמש (ומגן) הוי' (אלקים)".

כלומר: הקב"ה נקרא בשם הוי', וגם בשם אלקים. ומזה נמשך בעולם הענין ד"שמש" והענין ד"מגן".

ומזה מובן שמעלתו של שמשון שנקרא ע"ש "שמש הוי'" — היא בדוגמת מעלת שם הוי' על שם אלקים:

39) תהלים פד, יב.
40) דברי הימים א כט, כג.
41) מלכים א ג, כח.

35) ראה גם
36) ר"פ שופטים.
37) שם יז, ח.
38) יו"ד, א.

שם הוי' — הוא שם העצם, שם המיוחד ושם המפורש⁴², משא"כ שם אלקים הוא משבעה שמות שאינם נמחקים⁴³, אבל לא שם העצם, שם המיוחד ושם המפורש.

וזוהו "שמש הוי'" — ששם זה מורה על אלקות בגלוי, שהרי שם הוי' פירושו שהוא "הי' הוה ויהי' כאחד"⁴⁴, וגם הוי' מלשון מהוה⁴⁵. וכפי שמוסיף רבינו הזקן בשער היחוד והאמונה⁴⁶, ש"היו"ד משמשת על הפעולה שהיא בלשון הוה ותמיד", והיינו, שאין זה ענין שהי' בעבר, אלא בכל רגע ורגע הוא "הי' הוה ויהי' כאחד", ובכל רגע ורגע הוא מהוה מחדש את כל העולמות כולם מאפס ואין המוחלט, כמאמר⁴⁷ "המחדש בטובו .. תמיד מעשה בראשית", כמבואר בארוכה בשער היחוד והאמונה.

אבל שם אלקים, שהוא לשון כח וחזק, ע"ש היותו בעל היכולת ובעל הכחות כולם (כמבואר בטור ושולחן ערוך⁴⁸ בנוגע לכוונת נוסח הברכות) — הוא בדוגמת ענין ה"מגן", כיון שאינו שם שמיוחד אך ורק להקב"ה, שהרי מצינו שגם דיינים נקראים בשם "אלקים", כמ"ש⁴⁹ "עד האלקים יבוא דבר שניהם", ומה שהקב"ה נקרא אלקים, כמו בפסוק⁵⁰ "אלקים נצב בעדת א-ל", הרי זה לפי שהוא המקור שממנו באים כל הכחות כו'; וכיון שהקב"ה ברא את העולם באופן ש"מה רבו מעשיך"⁵¹ ו"מה גדלו מעשיך"⁵² — לכן שם "אלקים" הוא לשון רבים⁵³, ע"ש "מה רבו מעשיך".

ובהתאם לכך הנה גם בהנהגת (בנ"י בכלל ו) השופטים (בפרט), יש אופן הנהגה שהיא בדוגמת "מגן" על השמש, היינו, לא כפי ש"מוציא חמה מנרתקה"⁵⁴, אלא כפי שהשמש נמצאת בתוך המגן ונרתק; אך מעלתו המיוחדת של שמשון — שנקרא "על שמו של הקב"ה .. שמש .. הוי'" — שאצלו הי' הסדר, שגם כאשר ראה אותו פלשתי שהולך ברחוב, ראה את הקב"ה כפי שנקרא "שמש הוי'", ללא מגן ונרתק!

כט. ובכן, בנוגע לשמשון — איתא בירושלמי⁵⁵:

48) או"ח ס"ה.	42) סוטה לח, א. סנהדרין ס, א. רמב"ם
49) משפטים כב, ח.	הלי' יסוה"ת פ"ו ה"ב. הלי' ע"ז פ"ב ה"ז
50) תהלים פב, א.	ובכס"מ שם. מו"נ ח"א פס"א ואילך. פרדס
51) שם קד, כד.	שי"ט בתחלתו. עיקרים מ"ב פכ"ח.
52) שם צב, ו.	43) שבועות לה, סע"א. רמב"ם שם.
53) ראה גם פרש"י וירא כ, יג. וישלח לה, ז.	44) זח"ג רנו, סע"ב. פרדס ש"א פ"ט.
54) לשון חז"ל — נדרים ח, סע"ב.	תניא שעהייה"א פ"ז (פב, א).
וש"נ.	45) זהר ופרדס שם.
55) סוטה פ"א ה"ח.	46) רפ"ד.
	47) נוסח ברכת "יוצר".

"כתוב אחד אומר וישפוט את ישראל ארבעים שנה"⁵⁶, וכתוב אחד אומר והוא שפט את ישראל עשרים שנה⁵⁷. . מלמד שהיו הפלשתים יראים ממנו כ' שנה לאחרי מותו כדרך שהיו יראים ממנו כ' שנה בחייו". וכפי שכבר צויין בקיצור בהמכתב⁵⁸, שכיון שבכתוב נאמר "וישפוט את ישראל", הרי מובן שעיקר ענינו הי' לשפוט ולהנהיג את ישראל, אלא שבשבייל זה הוצרך להיות תחילה ביטול עול מלכות — שהיו הפלשתים יראים ממנו. וכיון שיראת הפלשתים ממנו נמשכה כ' שנה לאחרי מותו, לכן אפשר לומר "וישפוט את ישראל ארבעים שנה", כיון שעיי"ז הי' הנהגת בני"י יכולה להיות ברוחו של שמשון עשרים שנה לאחרי מותו, כמו בעשרים שנה ששפט אותם בחייו.

ל. והנה, כיון שישנו כלל לדינא ש"מעלין בקודש ולא מורידין"⁵⁹ ח"ו, לא מסתבר בשכל לומר שהענין ד"וישפוט את ישראל" נמשך רק בעשרים שנה ראשונים שלאחרי ההסתלקות, ולא יותר.

אלא שבנוגע לשמשון אין מקום לשאלה וקושיא מדוע נאמר שענין זה נמשך עשרים שנה — כיון שלאח"ז התחיל זמן של השופט שלאחריו, וכיון ש"אין מלכות נוגעת בחברתה"⁶⁰, הוצרך להיפסק זמן משפטו של שמשון.

אבל בנדו"ד, שמדובר אודות נשיא בישראל אשר מי יתן לנו תמורתו — הרי מובן שגם לאחרי עשרים שנה נמשך הענין, ובעילוי אחר עילוי — "מעלין בקודש".

לא. וכמו בכל ענין — יש גם על זה רמז בנגלה, ועד לדין בפועל: ישנו פס"ד בגמרא במסכת בבא בתרא⁶¹: "ולמכור בנכסי אביו עד שיהי' בן עשרים שנה".

והטעם הפשוט בזה — כיון שעד עשרים שנה אין לו את השכל הדרוש כדי "למכור בנכסי אביו".

מצינו אמנם ש"הפעוטות מקחן מקח" החל מגיל שש שנים⁶², ולאח"ז ניתוסף בזה מזמן לזמן, שככל שנעשה בר"דעת וחכם יותר, יש לו רשות וכח יותר לבחון ולברר כיצד להתנהג בכל הענינים; אבל בנוגע

59) ברכות כח, א. וש"נ.

60) שם מח, ב. וש"נ.

61) קנו, א.

62) גיטין נט, א.

56) ראה תו"מ סה"מ שבט ע' רסא הערה

18. וש"נ.

57) ס' שופטים טז, לא.

58) מכתב ר"ח שבט שנה זו — הערה

ד"ה עשרים שנה (אג"ק חכ"ו ע' רעח).

ל"נכסי אביו", שתהי' לו מלוא הבעלות לידע כיצד לנהל את המשא ומתן
"בנכסי אביו" — הרי זה רק כשנעשה בן עשרים שנה.

— בנוגע לירושת נכסי אביו, הנה אפילו תינוק בן יומו, ברגע שנולד,
הרי הוא כבר יורש, אבל צריכים להעמיד לו אפוטרופוס; וכדי שתהי' לו
שליטה בנכסי אביו למכור כו' — צריך לילך מדרגא לדרגא, "עד שיהי'
בן עשרים שנה", שאז נעשית שלימות השכל (בנוגע לנכסי אביו, שלכן
לא נזכרו חילוקי דרגות דבן שלושים ובן ארבעים, כיון שבגיל עשרים
נעשית כבר שלימות השכל בנוגע לנכסים, אפילו נכסי אביו).

ובלשון הקבלה — כמבואר בעץ חיים⁶³ (והביאו רבינו הזקן
בלקוטי תורה פרשת במדבר בתחילתו⁶⁴) ש"אזי נכנסים בו מקיפי אבא",
שזהו"ע שלימות המוחין — לא רק מוחין דבינה, אלא גם מוחין דאבא.
וכמבואר בזהר⁶⁵ בפירוש הכתוב⁶⁶ "ויהיו חיי שרה מאה שנה
ועשרים שנה ושבע שנים", ש"שבע שנים" הו"ע המדות, ו"עשרים שנה"
הו"ע המוחין, ולאח"ז בא הענין ד"מאה שנה", שזהו"ע הכתר, למעלה
משכל והבנה.

ומזה מובן, שלאחרי שנעשה בן עשרים שנה, הנה לא זו בלבד
שלא נעשה גרעון לגבי עשרים שנה, אלא אדרבה — שמתחילה העלי'
לדרגת "מאה שנה".

לב. ויובן ע"פ ביאור רבינו הזקן⁶⁷ במ"ש⁶⁸ "שאו את ראש כל עדת
בני ישראל גו' לגולגלותם מכן עשרים שנה ומעלה כל יוצא צבא
בישראל" — דלכאורה אינו מובן דיוק הלשון "לגולגלותם" (שזהו לשון
התורה שהוא בדיוק בתכלית):

"גולגולת" — היא העצם שמקיף את הראש, שעיקרו הוא המוח,
שבו משכן השכל, שנמצא בתוך הגולגולת, כך שהגולגולת היא ענין
חיצוני בלבד.

— הגולגולת מגינה אמנם על המוח, אבל עדיין יכול להיות נקב
בגולגולת, ואפילו כמה נקבים, כל זמן שלא נחבס רובה (ככל פרטי הדינים
שבזה)⁶⁹, משא"כ המוח, אם נקב הקרום, הרי זה פוגע בכל מציאותו⁷⁰.

68) במדבר א, ב"ג.

63) שכ"ד.

69) ראה רמב"ם ה' שחיטה פ"י ה"ר"ט.

64) ד"ה מכן עשרים — ב, א.

טושו"ע יו"ד ס"ל.

65) ח"א קבג, א. וראה תו"מ סה"מ חשון

70) רמב"ם שם פ"ו ה"א"ג. טושו"ע שם

ע' רצד. וש"נ.

סכ"ט; סל"א.

66) ר"פ חיי שרה.

67) ראה לקו"ת ר"פ במדבר.

וא"כ, כשמדובר אודות מנין בני" בתור "יוצאי צבא בישראל", לצאת למלחמה, יש צורך להדגיש את ענין המעלה שבהם — "שאו את ראש גו", ולמה נאמר שהמנין הוא "לגולגולתם", לא הראש, אלא הגולגולת דוקא?!

ומבואר בזה בחסידות (כמרומו בדברי רבינו הזקן), שכדי שיהודי יוכל להיות "יוצא צבא בישראל" לכבוש את העולם, לא מספיק שילך ע"פ השכל והבנה והשגה, שהו"ע מוחין שבראש, אלא צ"ל הענין ד"נשא את הראש" לבחי' "גולגולתם" שלמעלה מהמוחין, שזהו"ע מסירת הנפש והרצון להקב"ה, ורק אז יכול להיות "יוצא צבא בישראל".
ובפרטיות יותר:

ישנו ענין המס"נ שהוא התחלת העבודה — שזוהי התחלת היום באמירת "מודה אני לפניך", והיינו, שעוד לפני שלומד התורה, לפני שמתבונן, ואפילו לפני שנוטל ידיו, אומר כבר "מודה אני לפניך מלך חי וקים", ומתמסר להקב"ה.

אבל, לא זו היא המס"נ הנדרשת להיות "יוצא צבא בישראל"; כדי שיוכל לצאת לעולם באופן שהעולם לא יבלע אותו, אלא הוא יפעל שיהי' עולם של "דרך ארץ", "הנהג בהן מנהג דרך ארץ"⁷¹ — הנה מלבד המס"נ שבאמירת "מודה אני", יש צורך במס"נ שבעבודת התפלה, שבאה לאחרי ההתבוננות ע"פ שכל בגדלות הא-ל ושפלות האדם [כמארז"⁷² "אין עומדין להתפלל אלא מתוך כובד ראש", וכפי שפוסק הרמ"א⁷³ (בשם תלמידי רבינו יונה⁷⁴) ש"יחשוב קודם התפלה מרוממות הא-ל יתעלה ובשפלות האדם"], שזוהי כללות ההתבוננות בפסוקי דזמרה, ברכות ק"ש (שלפני' ושלאחרי') וק"ש, ולאח"ז מגיע להמס"נ דשמו"ע, שעומד "כעבדא קמי מרי"⁷⁵, בהעדר המציאות לגמרי (שהרי העבד אינו מציאות לעצמו, וכמ"ש הרשב"א⁷⁶ בפירוש "כל מה שקנה עבד קנה רבו"⁷⁷, שאין זה באופן שתחילה קונה העבד, וע"י העבד זוכה האדון, אלא מלכתחילה קונה האדון, כיון שהעבד אינו מציאות לעצמו כלל).

וזוהו גם מ"ש "שאו את ראש גו" לגולגולתם מכן עשרים שנה ומעלה" — שכאשר ישנה השלימות ד"בן עשרים שנה", שזוהי שלימות המוחין, שהשתמש בשכלו וניצל אותו להבנת והשגת חכמת ה' בעולם,

75) שבת יו"ד, רע"א.

76) קידושין כג, ב.

77) פסחים פח, ב. קידושין שם.

71) ברכות לה, ב.

72) שם ל, ב.

73) אור"ח רסצ"ח.

74) ברכות שם.

כפי שמאריך הרמב"ם בהלכות יסודי התורה⁷⁸ בביאור "הדרך לאהבתו ויראתו": "בשעה שיתבונן האדם במעשיו וברואיו .. ויראה מהם חכמתו כו" — הנה "מבן עשרים שנה ומעלה", שמתעלה לדרגא נעלית יותר: "נשא את ראש", להעלות את הראש שהו"ע השכל לבחי' "גולגלותם" שלמעלה מהשכל — שזוהי המס"נ הנכונה שמספיקה ומוכרחת כדי שיוכל להיות הענין ד"יוצא צבא בישראל".

לג. וזוהי גם ההוראה בנוגע לעניננו:

לאחרי שמסתיימים עשרים שנה שבהם נמשך הענין ד"שפט את ישראל", והיתה יראתו על ה"פלשתים" שבכל דור ודור — אזי נעשה הענין ד"מבן עשרים שנה ומעלה", "שאו את ראש כל עדת בני ישראל לגולגלותם", היינו, שמתעלים מהעבודה ד"עשרים שנה", שלימות המוחין, לעבודה שמצד מס"נ, ובלשון הקבלה: עבודה מצד בחי' הכתר. ועי"ז נעשים "יוצא צבא בישראל", שיוצאים לעולם באופן ד"הנהג בהן מנהג דרך ארץ", ועושים מהעולם דירה לו ית'.

ואז יוצאים "על צבאותם", "צבאות הוי"ו" — לקבל פני משיח צדקנו, כיון שנשלמו מעשינו ועבודתינו במשך זמן הגלות, ולכן שורפים את הגלות ונעשה קץ גלותינו, ובלשון המדינה: "דאֶלְאֵי גלות" — שמסתיים הגלות, ובאה "אתחלתא דגאולה" וגאולה האמיתית והשלימה, "והקיצו ורננו שוכני עפר"⁷⁹, והוא (בעל ההילולא) בתוכם,

— וכפי שהובאה⁸⁰ הראי' בנוגע לסדר הדברים, שאף שאיתא בזהר⁸¹ שתחיית המתים תהי' ארבעים שנה לאחרי קיבוץ גלויות, הרי זה רק בנוגע לשלימות דתחה"מ, אבל בהכרח לומר שעוד לפנ"ז תהי' תחיית המתים של משה (כולל גם אתפשטותא דמשה בכל דרא ודרא⁸²) ואהרן, רועי ישראל, שהרי בתוס' במסכת פסחים⁸³ איתא שכשיבנה המקדש (שיהי' קודם קיבוץ גלויות, כפס"ד הרמב"ם⁸⁴) "משה ואהרן יהא עמנו" (כדברי הגמרא במסכת יומא⁸⁵) —

ויבנה מקדש במקומו, ויקבץ נדחי ישראל, שאז יודעים ש"הרי זה משיח בודאי"⁸⁴, בעגלא דידן, בקרוב ממש.

* * *

(82) תקו"ז תס"ט (קיב, רע"א קיד, רע"א).

(83) קיד, ב.

(84) הל' מלכים ספ"א.

(85) ה, ב.

(78) רפ"ב.

(79) ישעי' כו, יט.

(80) במכתב הנ"ל — הערה ד"ה לתחיית

המתים. וראה גם

(81) ח"א קלט, סע"א (במהנ"ע).

הוספה

<p>ש"ט¹² (האסורים ברוסיה בויםגרטרן¹³ (דרום אמעריקא פעקטאר¹⁴ – כהן – סופר שטיינזלץ¹⁵ (ב"כ חוגי לומדי תורה – ובפרט החוג שבנשיאות דידינו שליט"א שקולניק¹⁶ שלי¹⁷ חדקוב¹⁸</p>	<p>15¹ הרש"ג² ועד הס"ת (הרש"ל³ סימפסון) משפיע דתו"ת סלונים⁵ דירו"ת מיינציק⁶ (כתבי"ד ונה"ח⁷ סערברנסקי⁸ אוסטרליא נעמאנאו⁹ – אירופא קסלמן¹⁰ – אה"ק ת"ו הרבא"ג¹¹ (יהדות אפר[יקא]</p>
---	--

ברוסיה ואח"כ משפיע בישיבת תומכי
תמימים פאָריו, אירופא ("ה' עוז").
10) הרה"ח ר' שלמה חיים קסלמן.
משפיע בישיבת תומכי תמימים בתל-אביב,
לוד וכפר חב"ד ("ואמרו הושיענו").
11) הרה"ח ר' בנימין אליהו גורודצקי.
בא כח רבינו באפריקא ("ויהיו נא").
12) הרה"ח השד"ר ר' בן ציון שם טוב.
ישב במאסר ברוסיה על הרצת התורה
והפצת היהדות ("ויהי בנסוע הארון").
13) הרה"ח ר' דובער בויםגרטרן שליח כ"ק
אדמו"ר בדרום אמעריקא ("בעבור דוד").
14) הרה"ח ר' שמרי' הכהן פעקטאָר –
הסופר של הס"ת לקבלת פני משיח ("כהניד").
15) הרה"ח ר' עדין אבן-ישראל
(שטיינזלץ). שהגיע כבא כח חוג לומדי תורה
בירושלים עיה"ק, שהיא בירת כל העולם
כולו, ובפרט החוג שבנשיאות ר' שניאור זלמן
בן שרה רובאַשָׁוֹרֶזש"ז ("ה' מלך").
16) הרה"ח ר' דוד שקולניק. נדרף ברוסיה
על ידי השלטונות ויצא משם לאחרונה
("ואמר ביום ההוא").
17) ראה לעיל הערה 1.
18) הרה"ח וכו' ר' חיים מרדכי אייזיק
חדקוב – ראש מזכירות כ"ק אדמו"ר.
ומזכיר ועד הס"ת לקבלת פני משיח צדקנו
("מלכות").

(* מצילום כתי"ק – רשימת המכובדים
באמירת פסוקי "אתה הראת" בעת סיום ספר
תורה לקבלת פני משיח, ט' שבט ה'תשל"ל.
1) הכוונה לחמש עשרה פסוקים מ"טו"ב"
פסוקי "אתה הראת" (לבד מפסוק ראשון
("אתה הראת") ואחרון ("כי מציון") שאותם
אומר כ"ק אדמו"ר).
2) הרה"ח ר' שמרי' גורארי'. חתנו של
כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ וגיטו של כ"ק אדמו"ר
("לעושה נפלאות").
3) הרה"ח ר' שמואל הלוי לעוויטין.
משפיע ישיבת תומכי תמימים, וחבר ועד
הס"ת לקבלת פני משיח צדקנו ("אין כמוך").
4) הרה"ח ר' אליהו (יאיכל) סימפסון
חבר ועד הס"ת לקבלת פני משיח צדקנו.
מראשי החורים בליובאַוויטש ("יהי כבוד").
5) הרה"ח ר' עזריאל זעליג סלונים מעסקני
חב"ד באה"ק ת"ו, מנהל כולל חב"ד, שיכון
חב"ד, ובית הכנסת "צמח צדק" בירושלים
עיר הקודש, עיר העתיקה ("יהי שם").
6) הרה"ח ר' שלמה מיינציק. יו"ר ועד
כפר חב"ד ומעסקני חב"ד באה"ק ת"ו ("יהי
ה'א עמנו").
7) = כפר חב"ד ונחלת הר חב"ד.
8) הרה"ח ר' שניאור זלמן סערברנסקי.
משפיע אנ"ש במלבורן אוסטרליא ("קומה").
9) הרה"ח ר' ניסן נעמאַנאַו. משפיע

(1) ברטל
163 הסת (הט) סיס (סוס)
↓
אטצ פהט

סאונס - סיפא
אטצ פהט

אטצ פהט
(פסד ונה)

ס צרבר - נג
נצא (א) - אטצ פהט
נצא (א) - אטצ פהט
אטצ פהט
אטצ פהט

הרע (נהגות אטצ)

טא (האטאקיס ברוטס)

נצא (א) - אטצ פהט
נצא (א) - אטצ פהט

נצא (א) - אטצ פהט
נצא (א) - אטצ פהט

נצא (א) - אטצ פהט
נצא (א) - אטצ פהט

נצא (א) - אטצ פהט
נצא (א) - אטצ פהט

נצא (א) - אטצ פהט
נצא (א) - אטצ פהט

נצא (א) - אטצ פהט
נצא (א) - אטצ פהט

נצא (א) - אטצ פהט
נצא (א) - אטצ פהט

נצא (א) - אטצ פהט
נצא (א) - אטצ פהט

נצא (א) - אטצ פהט
נצא (א) - אטצ פהט

מוקדש
לחיזוק ההתקשרות לנשיאנו
כ"ק אדמו"ר זי"ע

בקשר עם יום ההילולא העשרים
ג' תמוז ה'תשע"ד
ויהי רצון שנלך בדרכיו אשר הורנו נצח סלה ועד
ולזכות השלוחים והשלוחות ויוצאי חלציהם שליט"א
להצלחה רבה ומופלגה במילוי שליחותם הק'
באופן דלמעלה מדרך הטבע בכל פעולותיהם הברוכות והקדושות
לקדש שם ליובאוויטש ושמו הק' של רבינו
ותהי יד השלוחים על העליונה במילוי השליחות בשלימות
מתוך הרחבה אמיתית ונחת חסידותי מיוצ"ח ומתוך בריאות הנכונה

נדפס על ידי ולזכות
הרה"ת ר' אהרן יעקב בן יפה דיסקא וזוגתו מרת שאשא דבורה בת שרה
בנותיהם ובנם
חנה בת שאשא דבורה, ירחמיאל אברהם דוד בן שאשא דבורה,
חי' מושקא בת שאשא דבורה
שיחיו לאורך ימים ושנים טובות ובריאות

פרוש

להצלחה רבה ומופלגה ולהתברך בכל מילי דמיטב
בכל אשר יפנו ובכל המצטרך בגשמיות וברוחניות